

SAK 15/2025

REGULERING AV FISKE ETTER BROSME OG LANGE NORD FOR 62°N I 2026

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter brosme og lange nord for 62°N i 2026 for Sametinget som ledd i gjennomføringen av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter.

1 SAMMENDRAG

Fiske etter brosme og lange i NØS nord for 62°N foregår som blandingsfiske gjennom hele året. Det er også tradisjonelt et mer intensivt fiske av lange på gytedefeltene på Mørkekysten på våren. Fisket skjer med garn og line, med noe bifangst i fiske etter andre arter med snurrevad og trål.

Deltakelsen i fisket etter brosme og lange er regulert med en åpen og en lukket gruppe. Lukket gruppe består av konvensjonelle havfiskefartøy og fire kystlinefartøy over 28 meter. Fartøy under 28 meter kan delta i åpen gruppe. Det er særlig fartøy i lukket gruppe, og kystfartøy under 15 meter som fisker brosme og lange.

Fisket etter brosme og lange nord for 62°N ble for første gang regulert med kvoter i 2023. Bakgrunnen var en antagelse om at flere fartøy har kapasitet til å øke sitt fiske av brosme og lange. Sett i sammenheng med reduserte kvoter på nordøstarktisk torsk, anså man det som mulig at fiskeinnsatsen ville øke. Det ble i 2023 satt en totalkvote, og i 2024 ble det etablert gruppekvoter for fartøy over og under 28 meter.

For fartøy under 28 meter største lengde, har det vist seg utfordrende å begrense uttaket til gruppekvotesenes rammer, uten at det går ut over øvrig fiskeriaktivitet. I 2025 var det ikke tillatt med direkte fiske etter brosme, og det er heller ikke lagt opp til at det vil være tillatt i 2026. Langekvotene reduseres, og heller ikke her er det lagt opp til direkte fiske i 2026.

2 FISKE ETTER BROSME OG LANGE

Fiske etter brosme og lange nord for 62°N ble regulert med totalkvoter i 2023. Fartøy under 28 meter største lengde har adgang til å delta i fiske med konvensjonelle redskaper. For fartøy over 28 meter er fisket lukket. Fra 2024 ble det innført gruppekvoter for begge arter, fordelt mellom fartøy over og under 28 meter.

Høsten 2023 signaliserte flere instanser i næringen at de arbeidet med sine synspunkter på reguleringen av fiske etter brosme og lange, og at disse ikke ville være klare til behandling i reguleringsmøtet. Utforming av reguleringen fortsatte på nyåret 2024, og Fiskeridirektoratet gjennomførte en høring av tiltak for å begrense uttaket av brosme og lange, som resulterte i tiltak for fartøy under 28 meter største lengde som var gjeldende fra og med 1. april 2024.

Både brosme og lange inngår som betydelig innslag i blandingsfiske gjennom hele året. Lange blir i tillegg fisket i større konsentrasjoner på forsommeren, særlig på Mørkekysten. På grunn av forskjeller i fiskemønster og kvoteråd, har behovet for regulering av fisket etter de to artene utviklet seg i ulike retninger, og fra 2025 har man reelt sett to separate reguleringsopplegg i en og samme forskrift.

2.1 FISKE ETTER BROSME

Fiske etter brosme skjer langs hele kysten, og uten helt store sesongvariasjoner. Brosmen tas for det meste i blandingsfiske, hvor den i en del tilfeller utgjør en betydelig del av fangstene.

2.1.1 Fiske etter brosme i 2024

Fisket etter brosme for fartøy under 28 meter største lengde startet med uvanlig høy fisketakt i 2024. Det var kjent at man arbeidet med endringer i reguleringen, og særlig i mars var fisketakten på et nivå som var langt over det som har vært normalt. Fisket ble stoppet fra 1. april, og foregikk siden som et bifangstfiskeri. Fartøyene kunne ha bifangst av brosme på inntil 20 % ukentlig fangst. Etter en prosess med næringen, bestemte NFD senere at bifangstadgangen skulle økes, og fra 22. mai kunne fartøyene fiske inntil 40 % brosme per uke. Endringen skjedde med forventning om overfiske, og ved slutten av året hadde man fisket omtrent 700 tonn over gruppekvoten.

For fartøy over 28 meter største lengde ble det direkte fisket etter både brosme og lange stoppet fra og med 12. september. Stoppen burde trolig ha kommet noe før, ettersom kvoten ble overfisket med 556 tonn.

Tabell 2.1 viser at man i 2024 har et overfiske av brosmekvoten på 1 234 tonn, 15 % av totalkvoten.

Tabell 2.1: Kvoter og fangst av brosme i 2024

Gruppe	Kvote	Fangst	Rest	Utnyttelse
Fartøy over 28 m	5 090	5 646	-556	111 %
Lukket gruppe		4 995		
Bifangst konv.		278		
Bifangst andre		373		
Fartøy under 28 m	2 981	3 659	-678	123 %
Total	8 071	9 305	-1 234	115 %

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2.9.2025

2.1.2 Fiske etter brosme i 2025

Fiske etter brosme for fartøy under 28 meter største lengde, er i 2025 regulert som et bifangstfiskeri. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap kunne fra årets start ha bifangst av inntil 30 % brosme, avregnet per uke. NFD bestemte at bifangstadgangen skulle økes til 40 % fra 1. september. Per 14. oktober gjenstår 592 tonn av gruppeknoten, og man ligger an til å treffe kvoten relativt godt.

Fiske etter brosme for fartøy over 28 meter ble stoppet 11. september. Kvoten er oppfisket med god margin.

Tabell 2.2: Kvoter og fangst av brosme i 2025

Gruppe	Kvote	Fangst	Rest	Utnyttelse
Fartøy over 28 m	5 090	5 321	-231	105 %
Lukket gruppe		4 985		
Bifangst konv.		114		
Bifangst andre		222		
Fartøy under 28 m	2 981	2 389	592	80 %
Total	8 071	7 710	361	96 %

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14.10.2025

2.2 FISKE ETTER LANGE

Akkurat som brosme, er lange et betydelig innslag i blandingsfiske med garn og line. Til forskjell fra brosme er det i tillegg betydelig sesongvariasjon. Ved gytefeltene på Mørkysten har man hatt et aktivt fiske etter lange i gyteperiodene, med topp i april-mai.

2.2.1 Fiske etter lange i 2024

Fisket etter lange for fartøy under 28 meter største lengde, ble regulert med maksimalkvoter fra 1. april 2024. For å tillate en viss spesialisering på fiske av lange gjennom våren, ble kvotene satt på et slikt nivå at man forventet å måtte stoppe fisket i løpet av sesongen. Det ble imidlertid fisket mer og tidligere enn fangsthistorikken skulle tilsi, og for å skjerme den

viktige fangstsesongen på forsommeren, bestemte NFD at stopp i fisket skulle utsettes. Fra 15. juli stoppet Fiskeridirektoratet fisket, og fartøyene fikk adgang til å ha inntil 20 % lange i sine fangster per uke. Ved slutten av året hadde gruppen overfisket kvoten med omtrent 1 000 tonn.

Tabell 2.3: Kvoter og fangst av lange i 2024

Gruppe	Kvote	Fangst	Rest	Utnyttelse
Fartøy over 28 m	3 987	4 498	-511	113 %
Lukket gruppe		3 746		
Bifangst konv.		205		
Bifangst andre		547		
Fartøy under 28 m	4 613	5 644	-1 031	122 %
Total	8 600	10 142	-1 542	118 %

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2.9.2025

2.2.2 Fiske etter lange i 2025

Fra årets start og fram til 30. april, kunne fartøy under 28 meter største lengde ha bifangst av inntil 40 % lange, avregnet per uke. Fra 1. mai ble det åpnet for direkte fiske på maksimalkvoter, jamfør tabell 2.4. Fartøy som fisket opp maksimalkvoten fikk adgang til å ha inntil 20 % bifangst av lange per uke. Det var høy fisketakt i perioden med direktefiske, og i midten av juni beregnet man at kvoten ville bli oppfisket. Da fisket ble stoppet 16. juni, ble bifangstgrensen på 20 % gjort gjeldende for samtlige fartøy i gruppen. Per 14. oktober, gjenstår det 8 tonn av gruppekvoten, og basert på erfaringer fra 2024, må man regne med bifangst i størrelsesorden 300 tonn resten av året.

Tabell 2.4: Maksimalkvoter (tonn) i fiske etter lange i 2025

Lengde	Maksimalkvote
0–10,99 meter største lengde	32
11–14,99 meter største lengde	64
15–27,99 meter største lengde	96

Da fisket ble stoppet, var det 9 fartøy som hadde fisket opp sin maksimalkvote, og det var betydelig restkvote blant fartøyene som fisket. Tabell 2.5 viser fangstene fordelt etter periodene hvor de ulike reguleringstiltakene var i kraft.

Tabell 2.5: Fangst per periode i 2025

Periode	Reguleringstiltak	Fangst (tonn)
Januar–april	Bifangst, 40 % per uke	2 119
1. Mai–15. juni	Direkte fiske på maksimalkvoter	1 872
16. juni–13. oktober	Bifangst, 20 % per uke	614
Totalt		4 605

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14.10.2025

Fartøy over 28 meter fisket direkte etter lange fram til fisket ble stoppet 2. juni. I forkant av dette spilte Fiskarlaget inn at det var ønskelig å stoppe fisket og å innføre en liberal bifangstadgang på 40 %. Fiskeridirektoratet beregnet at dette forslaget kunne forventes å bidra til god utnyttelse av gruppekvoten, uten risiko for stort overfiske. Per 14. oktober, gjenstår det 157 tonn av gruppekvoten.

Tabell 2.6: Kvoter og fangst av lange i 2025

Gruppe	Kvote	Fangst	Rest	Utnyttelse
Fartøy over 28 m	3 987	3 808	157	96 %
Lukket gruppe		3 146		
Bifangst konv.		197		
Bifangst andre		464		
Fartøy under 28 m	4 613	4 605	8	100 %
Total	8 600	8 413	187	98 %

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14.10.2025

3 RAMMER FOR REGULERINGEN AV FISKET I 2026

3.1 BESTANDSSITUASJON OG KVOTERÅD FOR 2026

ICES gir kvoteråd for både brosme og lange for samlet fangst i ICES-område 1 og 2. Dette området dekker NØS nord for 62°N, svalbardsonen og deler av fiskerisonen ved Jan Mayen. Deler av russisk, islandsk, grønlandsk, færøysk og britisk farvann er også dekket av kvoterådet.

Begge bestandene regnes som datafattige, og bestanden estimeres basert på den standardiserte CPUE-serien fra den norske linereferanseflåten. Bestanden av både brosme og lange er estimert å ha økt noe fra 2003 til 2017, for deretter å ha hatt en liten nedgang. ICES gir kvoteråd for to år av gangen, og det siste rådet gjelder for 2026 og 2027. Kvoterådet for lange er redusert med omtrent 20 % sammenlignet med de to foregående årene, og er på 6 906 tonn. Rådet for brosme er økt noe og er på 8 748 tonn.

3.2 DELTAKERREGULERING I 2026

Deltakelsen i fisket er regulert i deltakerforskriften, med en lukket og en åpen gruppe. Lukket gruppe består av konvensjonelle havfiskefartøy og kystfartøy med største lengde på eller over 28 meter som fisker med line. Per 14. oktober 2025, kan 30 fartøy delta i lukket gruppe, fire av disse er kystfartøy over 28 meter. Egnede kystfartøy under 28 meter kan fiske i åpen gruppe. I det følgende er det forutsatt at det ikke gjøres endringer i deltakerreguleringen for 2026.

I reguleringsforskriften omtales deltakergruppene som fartøy over og under 28 meter største lengde. Det finnes imidlertid ett konvensjonelt havfiskefartøy som har største lengde under 28 meter, som likevel tilhører gruppen for fartøy over 28 meter. Hvordan gruppen benevnes i reguleringsforskriften bør derfor justeres.

4 REGULERING AV FISKET I 2026

4.1 TOTALKVOTER

Fiske etter brosme og lange nord for 62°N ble første gang regulert med totalkvote i 2023. Kvoten er satt i henhold til kvoterådet for ICES område I og II.

Lange og brosme i ICES-område I og II er datafattige bestander der man ikke har tilstrekkelig kunnskap til å foreta analytiske bestandsvurderinger og rådgivning til å gi grunnlag for løpende å maksimere avkastningen fra bestandene. Forvaltningsstrategien for lange og brosme må derfor ta utgangspunkt i en føre var-tilnærming der målet er å sikre en langsiktig høy avkastning fra bestandene, samtidig som en av hensyn til avviklingen av fisket og industrien søker å begrense årlige variasjoner i uttaket. Fiskeridirektøren foreslår derfor å fastsette kvoter på nivå med kvoterådet fra ICES.

Fiskeridirektøren foreslår at norske fartøy med adgang til å delta, kan fiske og lande 6 906 tonn lange og 8 748 tonn brosme nord for 62°N i 2026.

4.2 FORDELING AV TOTALKVOTER

I etterkant av reguleringsmøtet 2023, fikk Fiskeridirektoratet innspill fra næringen som resulterte i en fordeling av totalkvotene. Fordelingsnøkkelen baserer seg på 20 års fangsthistorikk. Det er lagt opp til at denne fordelingen videreføres i 2026.

Tabell 4.1: Fordelingsnøkkel og forslag til kvoter på gruppenivå for 2026

Fartøygruppe	Brosme		Lange	
	Andel	Kvote (tonn)	Andel	Kvote (tonn)
På eller over 28 meter største lengde	63,06 %	5 516	46,36 %	3 202
Under 28 meter største lengde	36,94 %	3 232	53,64 %	3 704
Totalt		8 748		6 906

Fiskeridirektøren foreslår at totalkvotene for brosme og lange fordeles mellom fartøy over og under 28 meter største lengde etter samme nøkkel som i 2025.

4.3 REGULERING AV FISKE ETTER BROSME I 2026

4.3.1 Bifangstregulering av fiske etter brosme for fartøy under 28 meter største lengde

Helt siden fiskeriet ble kvoteregulert, har det vært større interesse for å fiske brosme enn det gruppekvoten for fartøy under 28 meter største lengde gir rom for å fiske. Høsten 2023 ble gruppekvoten oppfisket tidlig, og fra 16. september var det tillatt å ha 25 % bifangst av brosme i hver enkelt fangst. Gjennom høsten var det diskusjoner om bifangstreguleringen, som av mange ble holdt for å være for stram til å etterleve. 2024 startet med fritt fiske, men på våren ble regelverket justert, før man landet på en regulering hvor fartøy med adgang til å delta, hadde mulighet til å ha bifangst på inntil 40 % brosme i sine ukentlige fangster. For å unngå overfiske av gruppekvoten, ble bifangstadgangen redusert til 30 % i reguleringen av fiske i 2025, før NFD besluttet å øke bifangstadgangen til 40 % fra 1. september.

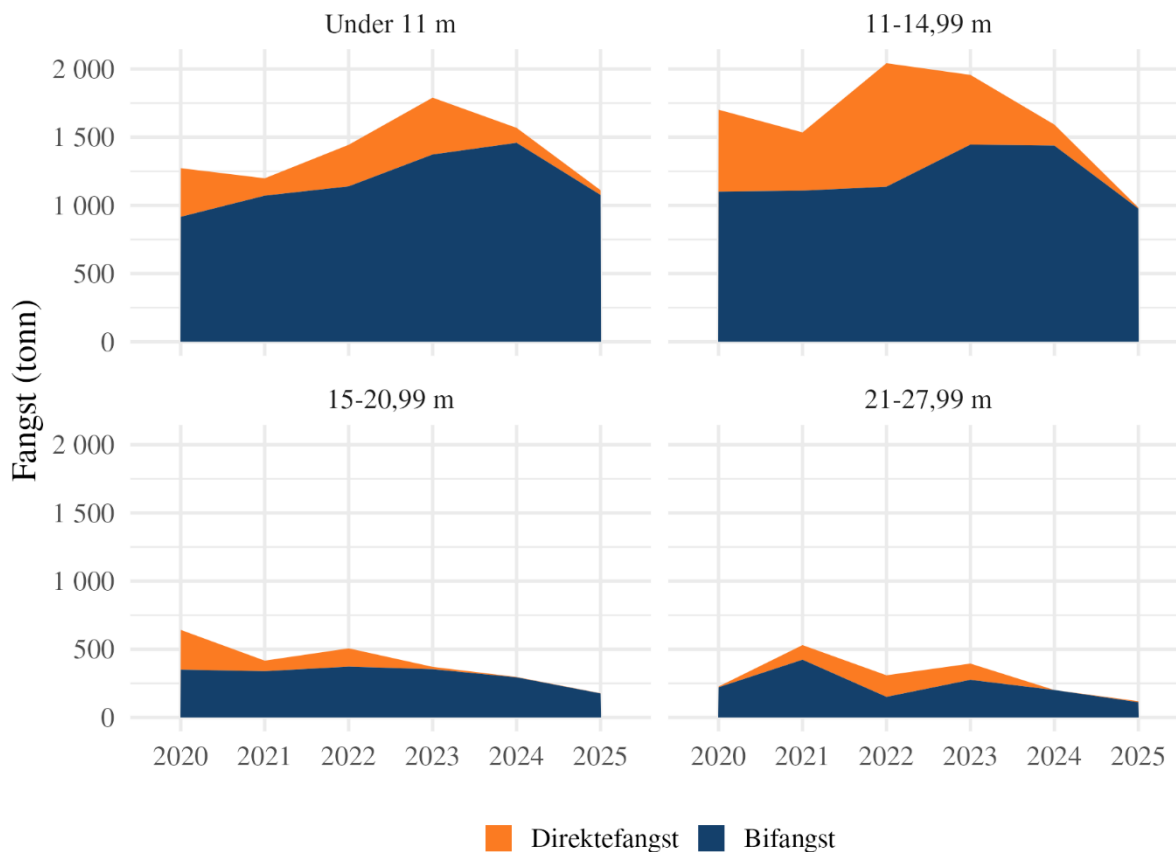
Det har fra ulike hold blitt spilt inn at fangster med over 50 % brosme er uunngåelig. Med nåværende regulering er disse fangstene i sin helhet er ulovlige, og hele fangsten blir inndratt. Kystfiskarlaget har tatt til orde for at også fangster med over 50 % bør være lovlige, og at det bare er fangst utover den ukentlige begrensningen som skal være ulovlig. I praksis vil dette være et begrenset direkte fiske, hvor adgangen til fangst av brosme bestemmes av fangsten fartøyet tar av andre arter. Forslaget ligner dagens ferskfiskordning i torskefisket, hvor fartøyene i enkelte perioder kan få tillegg til sin torskekvote dersom de lander fersk fisk.

En ordning som skissert av Kystfiskarlaget vil kunne dempe belastningen for fiskere som uten intensjon får ulovlige fangster. Samtidig vil en slik omlegging høyst sannsynlig bidra til at det fiskes mer brosme. For å kompensere for dette ville man måtte redusere andelen brosme som er tillatt per uke. Man vil på den måten forvente å erstatte enkelte store inndragninger med et større antall av mindre omfang. Etter Fiskeridirektoratets oppfatning, vil en slik løsning bare være hensiktsmessig dersom det er umulig å unngå utilsiktet direktefiske.

Figur 1 viser de årlige fangster, fordelt på hvorvidt de ble tatt i direkte fiske eller som bifangst (landinger med mindre enn 50 % brosme). Til og med 2024 var direkte fiske lovlig deler av året, men det var likevel en tydelig reduksjon i omfanget av direktefisket etter at fisket ble

regulert i 2023. I 2025 har det bare vært tillatt med bifangst av brosme, og det er bare en svært liten andel av fangstene som har blitt tatt i det som kan karakteriseres som direkte fiske. Det er tydelig at man i helhet har hatt en tilpasning til bifangstreguleringen, selv om fartøy under 15 meter ser ut til å ha hatt litt mer utfordringer enn større fartøy med å overholde regelverket.

Figur 1: Fangst av brosme som bifangst og direktefangst 2020-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2025. Tallene for 2025 er derfor foreløpige. Bifangst er definert som fangster tatt i landinger hvor brosme utgjør mindre enn 50 % av landingen. Direktefangster er landinger hvor brosme utgjør minst 50 %.

Etter Fiskeridirektoratets oppfatning vil en liberal bifangstregulering som i dag, gi vel så gode vilkår for fiske, som alternativene som er foreslått. I 2025 har man til slutt landet på en grense på 40 % innblanding/bifangst av brosme per uke, og denne legges til grunn også i 2026. Ettersom kvoterådet er noe høyere enn i 2025, kan dette tillates med moderat risiko for overfiske av gruppekvoten.

Fiskeridirektøren foreslår å regulere fisket etter brosme for fartøy under 28 meter største lengde i 2026 med bifangstregulering fra årets start. Fartøy med adgang til å delta i fiske, kan ha inntil 40 % brosme i sine fangster, avregnet per uke.

4.4 REGULERING AV FISKE ETTER LANGE I 2026

4.4.1 Bifangstregulering av fiske etter lange for fartøy under 28 meter største lengde

Reguleringsmodellen for langefisket for fartøy under 28 meter har vært under utvikling de siste par årene. 2024 startet med fritt fiske, før man innførte maksimalkvoter, før fisket til slutt ble stoppet. Dette resulterte i et betydelig overfiske av gruppeknoten. 2025 startet med en periode med bifangstregulering fram til 1. mai, før man hadde direkte fiske på maksimalkvoter fram til 15. juni. Man forventer et visst overfiske av gruppeknoten også i 2025. Fiskarlaget har spilt inn at 2025-modellen bør ligge til grunn for reguleringen også i 2026.

Erfaring fra 2025 tilsier at det vil bli fisket omtrent 2 000 tonn før direktefisket starter (se tabell 2.5). Det kan være mulig å redusere dette noe, ved å ha en strammere bifangstregulering enn i 2025 (40 %). Det er imidlertid relativt god tilgjengelighet på andre arter i blandingsfiske i denne perioden, og det er uklart hvor stor effekt et slikt grep vil ha for å redusere uttaket.

Dersom fisket stoppes i starten av juni, og man beholder årets bifangstadgang på 20 % per uke, må man regne med fangster på omtrent 1 000 tonn etter stopp i fiske. En strengere bifangstregulering etter stopp i fiske er ikke realistisk.

Gitt erfaringene om fangster tatt som bifangst, måtte et direktefiske som i 2025 begrenses til omtrent 700 tonn. Under slike vilkår er det all grunn til å forvente kappfiske i starten av mai, og stopp i fiske etter kort tid. Etter Fiskeridirektoratets mening er dette ikke ønskelig.

Fiskarlaget har foreslått å vurdere garanterte kvoter for å unngå kappfiske. Garanterte kvoter i et åpent fiskeri må settes på et svært konservativt nivå, og Fiskeridirektoratet tviler derfor på effekten av dette tiltaket.

Med redusert gruppekvote i 2026, vil 2025-modellen etter alt å dømme resultere i at direktefisket må stoppes kort tid etter at det starter. Fiskeridirektoratet mener derfor at det ikke er hensiktsmessig å tillate direkte fiske etter lange i 2026, men at man heller bør legge opp til en bifangstadgang som er så romslig som mulig, uten at man overfisker gruppeknoten.

Bifangstregulering kommer trolig til å legge en betydelig demper på vårfisket, noe som frigjør noe kvote til blandingsfiske resten av året. Akkurat hvordan en bifangstregulering vil slå ut, er vanskelig å forutse. For å balansere mulighetene for blandingsfiske mot risikoen for overfiske, foreslås det å tillate bifangst av opp til 30 % lange, avregnet per uke.

Fiskeridirektøren foreslår å regulere fisket etter lange for fartøy under 28 meter største lengde i 2026 med bifangstregulering fra årets start. Fartøy med adgang til å delta i fiske, kan ha inntil 30 % lange i sine fangster, avregnet per uke.

4.5 REGULERING AV FISKE FOR LUKKET GRUPPE OG KONVENSJONELLE HAVFISKEFARTØY

Fisket for lukket gruppe og konvensjonelle havfiskefartøy har til nå foregått uten særlige reguleringstiltak, før fisket har blitt stoppet når kvoten har vært beregnet oppfisket. Flåten har relativt variabelt driftsmønster som gjør det krevende å forutsi hvor mye restkvote som bør stå igjen for dekning av bifangst etter stopp i fiske. Å finne riktig tidspunkt for stopp er derfor krevende. Kvoteutnyttelsen ved slutten av året tilsier at man trolig bør stoppe fisket litt tidligere enn det som har vært gjort de siste par årene. Det er dermed en viss fare for kappfiske.

Det er til dels tett sammenheng mellom fangst av brosme og lange, og man bør så langt som mulig unngå at reguleringen står i veien for god utnyttelse av begge kvotene. Slik reguleringen er i dag, finnes det ikke gode virkemidler for å balansere fangstene.

Det er mulig at man kunne oppnådd bedre forutsigbarhet og utnyttelse av begge gruppekvoteene ved å innføre reguleringstiltak, som for eksempel kvoter på fartøynivå. Fiskeridirektoratet foreslår ingen konkrete tiltak for 2026, men ber næringen om å vurdere om denne typen tiltak er ønskelige i fremtidens regulering.

Fiskeridirektøren foreslår fritt fiske etter brosme og lange innenfor gruppekvoteen for fartøy i lukket gruppe og for konvensjonelle havfiskefartøy.